

## Fiškálne dopady Kotlebovho programu

Hodnoty boli prepočítané za rok 2017 – teda čo by sa stalo, keby dnes vládol Marian Kotleba.

### Zhrnutie

Marian Kotleba sľubuje vyrovnaný rozpočet, jeho program by však navýšil súčasný deficit **o 5,2 mld. eur** – bez investičných výdavkov.

Rozdiel medzi sľubom a odhadom reality je tak: **6,3 mld. eur** („kotlebov deficit“ + dnešný deficit).

Najdrahšie položky sú: zníženie veku odchodu do dôchodku (339 mil. eur), zvýšenie materskej (448 mil. eur), zníženie daní (2 mld. eur), odchod z EÚ (1,4 mld. eur), armáda (688 mil. eur), či politika nezamestnanosti (205 mil. eur).

Jednorazové investičné výdavky spojené s programom sú vo výške približne 11 mld. eur. Zároveň by však tieto investície priniesli dividendy vo výške 400 mil. eur, o ktoré už bol znížený „kotlebov deficit“.

Najdrahšie položky sú: zoštátnenie strategických podnikov, ozbrojenie a neutralita Slovenska (zoštátnenie poisťovní nie je zarátané).

### Záver:

**Marian Kotleba plánuje znižovať výdavky v zanedbateľných oblastiach, pri ktorých ušetrí desiatky maximálne stovky miliónov eur. Napríklad znížiť počet poslancov, zrušiť financovanie strán z verejných zdrojov, alebo nevyplácať dávky pre Rómov. Zároveň však plánuje zvyšovať výdavky v extrémne drahých oblastiach ako dôchodky, materská, armáda, či politika nezamestnanosti, ktoré spolu tvoria miliardové položky. K tomu sľubuje Marián Kotleba razantné zníženie daní a zníženie deficitu verejných financií na nulu.**

**Ak by sa realizoval Kotlebov program ako celok, súčasný deficit by sa zvýšil o 5,2 mld. eur. A celkový deficit by dosiahol úroveň 7,47 % HDP, v porovnaní so súčasným deficitom 1,29 % HDP. Navyše by však bolo potrebné prefinancovať jednorazové investičné výdavky na úrovni 11 mld. eur.**

A konečne čitateľný aj pre mobilné telefóny.

## Príjmy rozpočtu:

- Zvyšovanie daní

### Vyrovnané rozpočtovanie

Marian Kotleba neplánuje priamo zvyšovať dane, ale sľubuje vyrovnaný rozpočet, teda potrebuje zvýšiť príjmy, alebo znížiť výdavky. Suma: 1 083,5 mil. eur. Údaje sú z rozpočtov verejnej správy.

- Znižovanie daní

### Zavedenie 15 % rovnej dane

Zníženie DPFO, DPPO a DPH na 15% by pri statickom prepočte znížilo príjmy rozpočtu o: 2887 mil. eur. Pri dynamickom pohľade pracujeme s dvomi scenármi dopadov zníženia daní na ekonomickú aktivitu. Pri raste aktivity o 10 % by príjmy poklesli o 2019 mil. eur, pri dynamickom efekt 20% by to bolo o 1151 mil. eur. Pri celkovom odhade „kotlebovho deficitu“ počítame so scenárom poklesu príjmov o 2019,4 mil. eur.

## Výdavky rozpočtu:

- Znižovanie výdavkov

### Zrušenie sociálnych dávok pre Rómov

Úspora 250-322 mil. eur. (v odhade počítame s vyšším číslom 322 mil. eur). Úspora je sumou: dávok hmotnej núdzy a príplatkov, prídavkov na deti, rodičovského príspevku a príspevku pri narodení dieťaťa, ktoré poberajú Rómovia. Rôzne prístupy k metodike ako odhadnúť počet Rómov a nimi poberané dávky je bližšie rozpísané v publikácii *Rómsky mýtus*<sup>1</sup>. V skratke sme sa pozerali na dávky cez: počet mnohohodných rodín, miesto bydliska (20 okresov s najväčším zastúpením rómskej populácie), alebo počty z Rómskeho atlasu.

### Zníženie počtu poslancov zo 150 na 100

Úspora 17,5 mil. eur.<sup>2</sup>

### Zrušenie financovania politických strán z verejných zdrojov

Úspora 12,03 mil. eur.<sup>3</sup>

### Stiahnutie vojakov zo zahraničných misií

Úspora 31,36 mil. eur.<sup>4</sup>

<sup>1</sup> *Rómovia a sociálne dávky: Sú Rómovia problémom verejných financií Slovenska?*, odkaz: <http://iness.sk/mytus/wp-content/uploads/ROMA-2016.pdf>

<sup>2</sup> Údaje sú z rozpočtov verejnej správy

<sup>3</sup> Údaje sú z rozpočtov verejnej správy

## Zrušiť poplatok do NATO

Úspora 9,05 mil. eur.<sup>5</sup>

- Zvyšovanie výdavkov

### Práca pre všetkých nezamestnaných pri výstavbe bytov, budov a ciest,

Ak by sa podarilo zamestnať polovicu dlhodobo nezamestnaných za minimálnu mzdu, tak by to stálo 205 mil. eur. To sú náklady na čisté mzdy očistené o platenie daní a odvodov, ktoré zvýšia príjmy štátu a očistené o zníženie nákladov na dávky v hmotnej núdzi, príspevky na bývanie a aktivačné príspevky, ktoré dnes štát týmto nezamestnaným vypláca. V celkových nákladoch však nie sú zarátané náklady na organizáciu práce a náklady na materiál a pomôcky.

### Dôchodkový vek 60 rokov,

Celkové výdavky na túto politiku musíme znížiť o ušetrené peniaze na dnes vyplácané predčasné dôchodky a musíme predpokladať, že časť ľudí nenastúpi na dôchodok (tak ako aj dnes nie všetci nastupujú v dôchodkovom veku), potom celkové výdavky opatrenia sú na úrovni 340 mil. eur.

### Bezúročné pôžičky pre mladomanželov,

V prvých troch mesiacoch roku 2017 bola úroková sadzba na hypotékach pre domácnosti na úrovni 1,88 %. Dáta za celkový objem hypoték v roku 2017 ešte neexistujú, budeme preto vychádzať z roku 2016. V tomto roku narástol objem hypoték domácností o 2,8 mld. eur. Ak predpokladáme, že ¼ z toho si zobrali domácnosti mladomanželov, ktoré by spĺňali podmienky kotlebovej politiky, tak by boli ročné náklady na túto politiku v objeme 13 mil. eur. Tu však nepočítame s možnosťou, že už by si mladí ľudia dali prefinancovať už existujúce hypotéky a Marian Kotleba by im preplatil úrokové náklady. Ak by sa znova ¼ ľudí rozhodla takto refinancovať svoje hypotéky, stálo by to dodatočných 105,8 mil. eur (v odhade celkového deficitu kotlebovho programu berieme do úvahy číslo 13 mil. eur)

### Materská 100% platu a 3 roky,

Ak by všetci ľudia, ktorí dnes poberajú rodičovský príspevok, začali dostávať priemernú materskú dávku, náklady by sa zvýšili o 449 mil. eur ročne. Dôvodom tohto nárastu je skutočnosť, že rodičovský príspevok je dnes 213,20 eur a priemerná materská dávka 478 eur.

### Ochrana štátnych hraníc

Dnes dávame na ochranu hraníc s Ukrajinou 37 mil. eur. Táto hranica má však len 98 km, pričom celkové hranice SR sú 1652 km. Náklady na ochranu hraníc by tak vzrástli niekoľko násobne. Aj pri úsporách z rozsahu môžeme očakávať minimálne 5 násobne navýšenie výdavkov na ochranu hraníc: teda 185 mil. eur.

### Zrušenie všetkých poplatkov u lekárov

---

<sup>4</sup> Údaje sú z rozpočtov verejnej správy

<sup>5</sup> Údaje sú z rozpočtu ministerstva obrany.

Legálne poplatky sú dnes: 1,99 eur na pohotovosti, 17 centov za recept (čo sa ma znížiť na 0, keď bude ePreskripcia), 7 centov za kilometer dopravnou službou (zvyčajné sa neplatí), lôžko-deň v menej prioritných kúpeľoch, potvrdenia na vlastné účely (vodičský preukaz, zbrojný preukaz...). Poplatok za nadštandard v nemocnici (jedno-posteľová izba, televízor na izbe a pod), poplatok za vyber operátora. Plus už bol zrušený poplatok za prednostné vyšetrenie.

V zásade ide o drobné poplatky a neexistuje presná štatistiky celkových výdavkov na tieto poplatky (ktorých časť navyše bude zrušená s príchodom eHealthu).

### Zoštátnenie poisťovní

V minulosti sa hovorilo o 400 mil. eur za Dôveru. Fico musel vyplatiť pokutu 22 mil. eur za zákaz ziskov. Nedá sa však odhadnúť, koľko by bola pokuta alebo cena za zoštátnenie, **preto nie je započítaný** tento výdavok v investičných výdavkoch.

### Každá sanitka s lekárom

Po konzultácii s HPI (Tomáš Szalay): Dnes máme 273 sanitiek, z toho 1/3 je s lekárom. Dodatočné náklady na lekára v sanitke sú 10 000 eur mesačné (tieto sumy vychádzajú z regulovaných cien v zdravotníctve). Celkové náklady na lekárov v sanitkách by tak predstavovali 22 mil. eur.

### Zoštátniť strategické podniky

ZSE, SSE, VSE, SPP, SE dokopy predané za 4,2 mld. eur. Upravené o infláciu 6,1 mld. eur. (v celkovom súčte započítané bez inflácie)

### Obnoviť poľnohospodárstvo

Predpokladáme, že ak Marian Kotleba chce zvyšovať existujúce dotácie o 50%, v prípade poľnohospodárstva by to stálo: 508 mil. eur.

### Podpora slovenskej filmovej tvorby

O 50% vyššie dotácie by stáli: 5,5 mil. eur.

### Obnovenie zbrojárskej výroby a vybudovanie protivzdušnej obrany + neutralita

Po konzultácii so SSPI – náklady na vojakov, ich mzdy a prevádzkové náklady by museli stúpnúť minimálne dvojnásobne, aby sme sa priblížili k počtu vojakov, aký sme mali po vzniku SR. Celkové výdavky: 688,30 mil. eur ročne.

Rovnako by však boli potrebné rozsiahle investičné náklady – v súčasnosti existuje potreba investovať 3,5 mld. eur, aby sme splnili požiadavky NATO. To je súčasný investičný dlh. Plus ak by sme chceli neutralitu a vlastnú armádu, bolo by potrebných minimálne ďalších 3,5 mld. eur na nákup ďalšej techniky.

### Obnovenie slovenskej koruny

Zvýšenie dlhových nákladov o 1-2 percentuálne body. V roku 2017 si vláda bude musieť požičať 6 736 mil. eur, čo by znamenalo vyššie výdavky o 67,3- 134,6 mil eur. (v celkovom súčte je započítaná suma

67,3). Pričom tieto výdavky by každoročne vzrastali, ako by stále väčšia a väčšia časť dlhu bola financovaná už novými, drahšími úvermi.

### **Vystúpenie z EÚ**

Vystúpenie z EÚ by z pohľadu verejného rozpočtu znamenalo zníženie dotácií z EÚ o 2 698,6 mil. eur. Zároveň by však poklesli výdavky na príspevok do EÚ (plus príspevok do rozvojového fondu) a spolufinancovanie o 686 mil. eur a 528 mil. eur. Celkovo by tak vzrástli verejné výdavky o 1 484 mil. eur (za predpokladu nezmenených služieb verejného sektora).

### **Dotovanie LPG a CNG**

Dnes nedotované a nie je jasné, či by dotoval inštalovanie LPG alebo by dotoval cenu plynu. Pričom cena plynu je už dnes približne o polovicu nižšia a sú na ňu uvalené nižšie spotrebné dane.

### **Obnovenie lesov**

Lesy nie sú priamo dotované v SR. Ak plynú dotácie cez nejaké projekty v poľnohospodárstve, tak sú už obsiahnuté v časti o poľnohospodárstve vyššie.

**Robert Chovanculiak, INESS**

**robert.chovanculiak@iness.sk**